

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta filozofická
Katedra anglistiky a amerikanistiky

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Veronika Strmisková

Studijní obor: Anglický jazyk pro odbornou praxi

Název práce: The Use of Articles in Popular Scientific Texts

Akademický rok: 2020/2021

Vedoucí práce: Mgr. Eva Nováková

Oponent práce: PhDr. Petra Huschová, Ph.D.

Kritéria hodnocení		Hodnocení A – B – C – D – E – F
Všeobecná charakteristika	Splnění zásad zpracování práce a naplnění stanoveného cíle	E
	Logická struktura práce	
	Vyváženost teoretické a praktické části	
Teoretická část	Prezentace různých teoretických přístupů k řešenému problému	E
	Kritické posouzení prezentovaných přístupů a zvolení relevantní teoretické základny	
	Zpracování kvalitní teoretické základny pro realizaci praktické části	
Praktická část	Vhodnost zvolené výzkumné metodologie	E
	Aplikace zvolené výzkumné metodologie	
	Relevantní a srozumitelná argumentace a interpretace získaných výsledků	
Práce s odbornou literaturou	Kvalita, množství a relevance zpracované literatury	D
	Kritický přístup ke zdrojům	
Formální stránka	Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice FF UPa, požadavky KAA)	C
	Kvalita vědeckého aparátu, příloh, tabulek a obrázků	
	Dodržení bibliografických norem	
Jazyková úroveň	Gramatická přesnost a komplexnost	D
	Slovní zásoba	
	Koheze a koherence	
	Interpunkce a stylistické aspekty	

Slovní vyjádření k hodnocení bakalářské práce:

Cílem práce je analyzovat užívání členů v populárně-naučných textech a jejich referenční funkce.

Teoretickou část otevírá kapitola charakterizující populárně-naučný styl. Jakkoli jsou udávané informace výstižné, je u výzkumu tohoto typu žádoucí vycházet jednak z odborných publikací typu monografie/článku namísto kvalifikačních prací, jednak z pojednání orientovaných přímo na angloamerickou stylistiku, jejíž pojetí „stylů“ se od české liší.

Kapitola 2 se zabývá charakteristikou substantiv a jejich gramatickými kategoriemi v obecné rovině; její délka je však poněkud na úkor hlavního tématu práce, podobně jako u kap. 3.4.1, 2 o pre- a postdeterminaci. Těžiště teoretické části se tak možná kvůli omezenému prostoru nestačí do hloubky věnovat klíčovým aspektům v užívání členů a formálně sice správně ošetřené (tj. ocitované), ale útržkovitě nakládání se zdroji pak vede k nepřesnostem nebo mylným interpretacím. Ty nejzásadnější se týkají rozdílů mezi vnitro- a vnětextovou referencí (kterou nicméně mohou vyjadřovat tytéž jazykové prostředky), neurčitým členem a (ne)specifičností (ačkoli práce přitom cituje Downingovou a Locke, kteří se tímto vztahem zabývají) a chápání pojmů *generic/general* (ne vše, co odkazuje na „typického představitele určité entity“ musí být nutně „obecné“). Podkapitoly o distribuci členů (s. 25–30) jsou sice obsahově vyčerpávající, ale heslovité příklady nemohou demonstrovat funkce členů v kontextu; kompilování různých, leckde spíš didaktických zdrojů má za následek, že teoretickému základu schází systematickosti a jasná třídící kritéria.

Logičtější postupem pro teoretický výklad (a následně pomůckou pro vyhodnocování dat) by bylo vycházet od typů reference a pro každý specifikovat užití určitého, neurčitého a nulového členu. Podobný přístup lze nalézt např. u citovaného Quirka a kol. (1985) a pro potřeby analýzy jej doplnit informacemi z dalších akademických gramatik. Bez přesně vymezených pojmů potom v praktické části vyvstává problém, co pokrývá například termín „situační“ reference – tj. patří sem i Quirkova *logical reference, immediate/larger situation*? jedná se o „situaci“ vytvořenou textem, nebo mimojazykovými prostředky? apod.

Stejně tak praktická část neupřesňuje, jak byly do statistik započteny výskyty členů s vícero možnými funkcemi: př. (4–5) jsou klasifikovány jako generická reference nulového členu, ale v komentáři diplomandka sama nabízí alternativní – a pravděpodobnější – interpretaci; podobně u př. (17) je „situace“ dána textově, referenčním řetězcem *the landmarks > Empire State Building, Eiffel Tower*. Diskutabilní jsou také příklady *the things* (29), *teachers* (38), *the sand* (19), *the view* (20) aj., opomenutá zůstává gramatická funkce určitého členu (př. 40, 41). Pojem *indefinite reference* (s. 41–42) neexistuje vůbec (alespoň ne v citovaných zdrojích), jedná se pravděpodobně o chybně vyloženou non-specific reference, k níž odkazuje kap. 4.3.3. Kromě souhrnné tabulky na s. 48 by měl podobný přehled ilustrovat také jednotlivé typy referencí, jejichž kompletní seznam uvádí korpus.

Zdařilými aspekty praktické části jsou naopak formulace výzkumné hypotézy (s. 32) nebo stylistická charakteristika analyzovaných textů, na jejímž základě se posuzuje distribuce členů (např. vysoký podíl abstraktních pojmů, uvádění nových termínů a jejich následné objasnění apod.). Zajímavá je bezesporu úvaha o vícestupňové škále generických referencí (s. 49), ale vzhledem k výše uvedeným problémům s vymezením této kategorie je pravděpodobné, že některé výskyty (tabulky 8.1.1, 8.2.1) ve skutečnosti genericky nefungují. Také celkové kvantitativní i kvalitativní hodnocení naráží na zmíněnou vágnost termínů a nepřesné kategorizace, a tudíž ani celkové výsledky analýzy nejsou plně doložitelné.

Doplňující otázky k obhajobě:

- (1) U mnoha příkladů se nabízejí dvě možné interpretace: jak byly tyto příklady kvantifikovány?
- (2) Jak analýza nakládá s pojmy *linguistic reference* a *situational reference*? Vztahují se tyto termíny k předmětům mimojazykové reality, nebo k dalším výrazům v rámci textu?
- (3) Z jakých důvodů je zvlášť vyčleněna struktura s postmodifikátory, tj. [noun + of + (adjective) + noun]? Platí pro tuto jmennou frázi zvláštní pravidla v užívání členů?
- (4) Jaké jsou další centrální determinátory v angličtině a co je jejich typickou syntaktickou vlastností?
- (5) Proč není možné použít určitý člen spolu s posesivním genitivem? Jaký je rozdíl mezi frázemi *he is my friend* a *he is a friend of mine*?

Výsledná klasifikace* (možnosti klasifikace – A, B, C, D, E, F)	E (dobře)

Dne: 17. 8. 2021

Podpis vedoucího práce

.....

---

* výsledné hodnocení není průměrem dílčích známek